

2020/2021 őszi félév

Időpont: a Google classroom felületén a „**pfhypo**” kódon bejelentkezve férhetőek hozzá s a linkek

Helyszín: távoktatás

Kurzus vezetője: Bottlik Zsolt dr. habil (egyetemi docens, ELTE TTK FFI)

Elérhetősége: agria@gmx.net; Skype: agria66

Tematika

- 09.07. Bevezető – etnikai kérdések és a földrajz
(Az etnicitás szerepe a köztes-európai térségben; Az etnikai földrajz elmélete; Az etnikai térképezés társadalmi vetülete)
09. 14. Etnikai konfliktusok szerte a világban
(Társadalmi törésvonalak etnikai háttere az USA-ban; Afrikai népek csoporttudatának jellemzői; Az etnikai zavargások háttere Ázsiában; A nyugat-európai helyzet)
- 09.21. Az etnicitás nézőpontjai a köztes-európai térségben
(Az államhatárok stabilitásának szerepe; A nemzeti mozgalmak hatásai; A térségi nyelvek helyzete; Az etnikai statisztikák kontextusai)
09. 28. A Kárpát-medence változó etnikai és vallási képe
(Klasszikus etnikai és vallásföldrajzi kalandozások a Kárpát-medencében; Magyarok kisebbségben; Kisebbségek a mai Magyarországon)
- 10.05 Társadalmi rétegek – közös identitás
(A kárpát-medencei németek etnikai földrajza; A cigányság, mint etnikum társadalmi helyzete a Kárpát-Balkán régióban)
- 10.12. Bizonytalan állami keretek között kialakuló nemzeti identitás
(Az albán kérdés Koszovóban; Új nemzet 20. századi születése: a makedónok; Államnemzetből kulturnemzet: A montenegrói példa)
- 10.19 Vallási közösségek mint a nemzeti identitás alapjai
(A balkáni muszlimok helyzete az Oszmán Birodalomtól napjainkig – a bosnyák, albán, pomák, török példa; A ruszinok, és a csángók)
- 11.02. Változó nemzetállami keretek –erős csoporttudat
(A lengyel példa; A román etnikai tér határai)
- 11.09. Az orosz nagyhatalmi pufferzónában kialakuló nemzeti identitás
(Az európai posztszovjet tér (Belarusz, Ukrajna, Moldova) etnikai különbségeinek földrajzi vonatkozásai; A balti államok etnikai földrajza)
- 11.16. Helyi identitások – orosz fennhatóság alatt
(A Kaukázus és az egykori szovjet Közép-Ázsia etnikai földrajza, Oroszországi kis népek helyzete a posztszovjet időszakban)

11.23. Konstruált szovjet etnikumok

(*Azeriek, karélek, tadzsikok*)

11.30. Posztszovjet/posztszocialista városi tér etnikai vonatkozásai

(*Mostar a megosztott város; A hatalom reprezentációi Moldovában; Etnikumok lenyomatai Ukrajnában (Lemberg, Kijev)*)

Kötelező irodalom:

Az „*Etnikai földrajzi kutatások*” könyvsorozat kötetei (1., 3., 6-12. előadásokhoz). A kötetek elérhetősége:

- 1) web: <https://evfm.elte.hu/content/konyvek.cl.326?m=1972>
- 2) papír: Kari könyvtár, illetve a készlet erejéig: Bottlik Zsoltnál (Déli Épület 1-412) és Barta Gézánál (Déli épület 1-501)

BOTTLIK ZS. (szerk) (2016): *Etnikai földrajzi kutatások a Kárpát-Balkán régióban*. ELTE TTK, Budapest 228 p.

BOTTLIK ZS. (szerk) (2018): *Etnikai földrajzi kutatások a köztes-európai térségben*. ELTE TTK, Budapest 255 p.

KÓSZEGI M. – BARTA G. – ILLÉS T. – BERKI M. (szerk) (2018): *Etnikai földrajzi kutatások a posztszovjet térségben*. ELTE TTK, Budapest 278 p.

Ajánlott irodalom:

BIBÓ ISTVÁN (1946): *A kelet-európai kis államok nyomorúsága* In.: Demokratikus Magyarország Válogatás Bibó István tanulmányaiból, Magvető 1994 pp. 144-214.

Etnikumok Enciklopédiája Kossuth Kiadó Budapest, 1993 415 p.

KOCSIS KÁROLY (1998): *Etnikai földrajz* In.: Tóth J. – Vuics T. Általános társadalomföldrajz pp. 279-301

PÁNDI LAJOS (szerk.) (1997): *Köztes Európa 1763-1993* (térképgyűjtemény) 803. p.

ROMSICS IGNÁC (1998): *Nemzet, nemzetiség és állam Kelet-Közép- és Délkelet Európában a XIX. és XX. században* Napvilág kiadó 419 p.

KOCSIS K. – TÁTRAI P. (2015): *A Kárpát Pannon térség változó etnikai arculata*, MTA CSFK, Földrajztudományi Intézet, Budapest

A kurzus teljesítésének feltétele

- A tárgy teljesítésének feltétele az írásbeli kollokvium elégséges szintű megírása. A kollokvium anyaga az előadásokra épül. Az előadások többségének bővített változata az „*Etnikai földrajzi kutatások...*” (tankönyv)könyvsorozat vonatkozó köteteiben található. Az ajánlott irodalom az előadáson érintett gondolatok tovább gondolását, elmélyítését segítheti elő.